

Losse flodders

Op z`n Zoels gezeed

Losse flodders, Op z`n Zoels
gezeed

Geurt Jan van Ommeren

Schrijver: Geurt Jan van Ommeren

Coverontwerp: Areke van Ommeren – Pelle

Foto omslag: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort /
184.568

ISBN: 9789403625737

© Geurt Jan van Ommeren

VURWOORD

Tot ruim in de twidde helf van de veurige eeuw wir t`r in Zoele dur zowat iedereen plat Zoels gesprooke. Alleen un stuk of wa huishaawes, die arges aandere vandaon kwaame en die in de loop van de tijd hier ware neegestreeke, hielde d`r èège taoltje d`r op na en op un paor belangrijke plekke in ut darp, zoas `t gemèentehuis, de lèègere school en in de kerk wir ok geprebeerd im un bietje fesoenlik Nederlands te praote.

Toen d`r ok in Zoele hoe langer hoe mee vrènde minse kwaame woone, is da Zoelse diajalèk van lieverleej ok gaon verwaotere en teegeworrig kunne eigelik alleen de bejaorde Zoelnaore d`r nog vlot mee overweg. En as `t zo deurgaot, den duur ut nie zo bar lang meer, of d`r is helemaal niks meer van over en da zouw toch ok wel weer jammer zijn.

Daorum hè `k gedoch om d`r mar wa van op pepier vas te legge. Arges in un laoj ha `k nog wa losse verhaoltjes ligge, die `k oojt is opgeschreeve hè en die komme nouw aordig van pas. `t Mèrste wa t`r in staot is van heure zegge; un enekele keer was `k t`r èèges bij betrokke en verder is t`r un heele kwak ût de duim gezooge.

Van deeze “losse flodders”, zoas `k ze genoemd hè, zal wel gien mins wakker ligge en da`s ok nie de bedoeling. Hoofdzaak is, da t`r toch nog iets van da aauwe Zoelse diejalèk bewaord zal blijve.

G.J. van Ommeren

Inhoud

1.	De Klompeburt.....	9
2.	`t Kepotte tuig.....	17
3.	De buikschuiver.....	24
4.	De Overwaolders	31
5.	Un natte vergadering	37
6.	Un parkeerbon	44
7.	De penantie	50
8.	Un leuge om bèswil.....	58
9.	De beste pomper	64
10.	De korseschèèr	69
11.	De duivemelker.....	74
12.	Wimke`s jonge jaore	80
13.	In ut soldaotepak	87
14.	Un slokske teveul	106
15.	Un klèèn gatje.....	118

1. De Klompeburt

Vlak na de oorlog, toen iedereen nog in de roes van de bevrijding verkeerde, wirre d`r overal burtvereniginge in ut lèève geroepen. Na vijf jaore onderdrukking dur de moffe, moes die bevrijding ommers gevierd worre en om da un bietje in goeje baone te laaje, was t`r toch un zekere organiezaosie nodig. Wa laoter, toen de argste feeshonger over was, bleeve die burtvereniginge bestaon, want d`r bleeke nog wel aandere gezellige verzetjes meugelik, waor de minse in die bezettingsjaore nie aon toe gekomme ware. Zo wirre d`r al gaaw bustochte georganiezeerd, wa vural vur de aawere minse, die soms in d`r heele lèève nog noojt de Rijn of de Waol over waren gewies, un heele belèèvenis was. Un dag mi d`n bus nar Den Haag bevrubeld, mi vanzelfsprèèkend ok un bezuuk aon Scheeveninge, waor men vanaf `t strand die onafzienbare waotervlakte van de Noordzee kon bekijke. Da was vu run hoop van die minse onvergèètelik. Mar ok Amsterdam, mi daoron gekoppeld un kèkske op Schiphol viel iezend in de smaak, net as de heuvels van Zuid-Limburg mi de grotte van Valkeburg. En zo ware d`r nog wel meer mooje plèkskes en bezienswaardigheeje om un dagje nar toe te gaon.

De burtvereniging “Altijd Schik” was offiesjeel ok kort na de oorlog tot stand gekomme, mar eigelik was `t fundamènt al geleed in 1937 toen prinses Juliaantje en prins Bernhard gingen trouwe. D`r ware toen overal in `t darp harstigge mooje booge gebaawd en da deeje ze ok in de klompeburt, mi Franske de Vèèger as gangmaaker. De klompeburt wir zo genoemd, omda t`r vroeger in de kontreije un paor klompemakers wonde en “de vèèger” van de bijnaam van Franske, zoas zowat iedereen in `t darp un bijnaam of soms ok wel scheldnaam ha. Franske was un echte darpsfiguur, die bij verschaajene vereniginge un vinger in de pap ha en die z`n èège altijd en overal mi hart en ziel vur inzette as da nodig was.

De klompburt was nie groot, mar d`r wonde wel un hech koppeltje volk en d`r kwam zelde trammelant veur. De mèrste bewooners ware klèène boertjes, die mekaor altijd hielpe en die d`r haos d`r heele lèève bleewe woone.

Mi die boogebaaw in 1937 hadde de burtbewooners toen veul suksès en terech`, want `t was un machtig mooi ding wa ze gemak hadde. Trouwes, de heele burt was iezend mooi versierd. Zowat iedereen ha t`r aon meegedaon en bij un paor aawere minse, die zelf nie zo goed meer konde, zurgde de burtgenootte d`r veur, da ok die hûskes versierd wirre.

Un jaor laoter in de zoomer van 1938 was ut weer feeste gebloazen, want toen was Willemientje vèrtig jaor koonegin. D`r trok toen un groote optoch` dur `t darp en natuurlik was de klompburt ok van de partij. Ze hadde un zigeunerwaage gebaawd en daor hadde ze bar veul bekijks mee, toen ze dur `t darp reeje. Da kwam vural ok dur de streeke, die ze onderweg ûthaolde. Zo zaatte ze bij iemand waor ze langs kwamen achter de kiepe aon en bij un aander haolde ze un haandvol aajer ût `t kiepehok, die ze vervolges in de waage ginge bakke en opaate. Bij weer un aander wir un knijn mi hok en al gestoole, mar laoter, na afloop van de optoch`ok weer netjes truggebroch. Vur de minse langs de roete, die ut allemaal zaage gebeure, was `t machtig mooje om te zien en `t was dan ok gien wonder, da de klompburt `s aves bij de prijsûtreiking mi de èrste prijs ging strijken. Vural vur Franske was da un mooje belooning, want hij was de groote aonjaager.

Toen al gaaw na de oorlog de burtverenigingte dus zo`n bietje as paddestoele de grond ûtschoote, kon `t eigenlijk nie anders, da zoiets ok in de klompburt zouw gebeure. En da was ok zo.

Vanzelfsprèekend wir Franske vurzitter en de naam van de nijje klup wir "Altijd schik", un naam die was bedoch dur Grietje, de vrouw van Franske.

De aktievieteite van "Altijd Schik" bestonde èrs vurnaamelik ut `t organiezeere van gezellige avondjes, die dan wirre gehaawe op de

dèl bij Franske. Daorbij zurgde Binsbarrege, de bekende harmooniekaspeuler út Tiel vur de meziek en as t`r dan un paor neutjes ingenooome ware ginge de beentjes vlot van de vloer en was de stemming durgaons priema.

Ok as de plaatselike oranjevereniging iets op taaw zette,zo as in 1948, toen Willementje d`r na vijftig jaor koningin te zijn gewies mee útscheej en Juliaantje ut van d`r overnam, was "Altijd Schik" útbundig bij de festievieteite betrokke. Ze deeje trouwes op alle nasjonaole feesdaage volop mee.

Ok toen de útgaonsdagjes mi d`n bus in de moode kwame, bleef de klompbeurt nie achterweege. De èrste keer ginge ze, kort na de oorlog, nar Eindhoove, da toen de lichstad wir genoemd, en daorna kwame onder aandere Limburg, Appeldoorn, Scheeveninge en Voledam aon de burt. Die rèskes verliepe ok altijd in goeje harmenie en durgaons wir t`r onderweg heel wa afgezonge in de bus.

In 1958 ginge ze zelfs de grens over. D`r wir toen in Brussel un wèèreltdentoonstelling gehaawe en daor wir in de kraante veul aondach` aon besteejd. "Daor moeste we ok mar is gaon kijke", zeej Franske teege z`n vrouw en dus ging t`ie d`r wark van maake. D`r kwam nogal wa bij kijke, want om de grens over te komme, moes iedereen un pas of un bewijs van Nederlandschap hebbe en da moes dus allemaol gereegeld worre. De belangstelling was groot want zowat niemand was al irder in `t buitelaand gewies en iedereen, die ok mar eenigszins kon, wouw mee.

En zodoende was `t un aordig volle bus, waarmee ze `s marges al om zeuve uur op pad ginge, Aonvankelik was de stemming nog knap rustig, omda sommige passezjiers blijkbaor de slaap nog nie heelemaol út hadde en nog un bietje zaate te dummele. Da was ok wel te begrippe, want die ware al vur dag en daaw opgestaon, omda ze èrs nog moeste gaon melleke vurda ze op reis konde gaon. Mar gaondeweg kwam t`r meer lèève in de braawerij, zeker achter in de bus, waor de jongelui d`r èège hadde geïnstalleerd.

D'r zat bij die jongelui ok un vrènde eend in de bijt, iemand die eigelik heelemaal nie in de klompeburt thuis hurde. De naam paste d'r al nie bij, want hij hiette Hanrie en was un jong van un nèèf van Franske ut Den Haag. Z'n aawers hadde Franske en Gn`etje, die zelf gien keinder hadde, min of meer gesmeekt of ze die Hanrie un paor wèèke bij hullie mochte dumpe. Ze wouwe `m graag un poske kwijt om da ze d'r eigelik gien raad mee wieste. En meugelik zow t`ie Franske un bietje kunne hellepe bij `t boerewark. Zo hadde ze `t veurgespiegeld en Franske en Grietje, sulle as ze ware, hadde ut goed gevonde.

Mar daor hadde ze al heel gaaw spijt genoeg van. Van warke moes Hanrie niks hebbe, trouwes hij was in veul opzichte un knap wèèrdelooze figuur. Hij was zo èègewijs as da tie groot was en vural as t`ie gedronke ha, en da was iets wa t`ie wèl goed kon, dan was `t un klier van un vent. Vural teegenover `t vrouwvolk gedroeg t`ie z'n èège dan as un onûtstaonbaore kwal, die ok om de haaverklap ruzie ûtlakte dur z'n onbeschofte manier van doen.

Franske was daor al gaaw van op de hôgte en hij ha t`m al meer dan îns de wach` aongezeed, mar zonder veul rizzultaot. Eigelik ha t`ie `m ok liever nie mee laote gaon nar Brussel, mar Hanrie ha t`m bezwoore, da t`ie z'n èège fesoenlik zow gedraage en daorom ha Franske, na overleg mi Grietje, de haand toch mar weer over `t hart gestreeke. Trouwes, om `m alleen thuis te laote, zow t`ie ok nie goed hebbe aongedurf .

Vuralsnog ging `t in de bus allemaal nar wens en narmaote de reis vorderde, steeg de stemming. Af em toe wir t`r, mi naame dur de dames, al un deuntje gezonge, waarbij erkende smartlappe as, "aan het strand stil en verlaten" en "als de klok van Arnemuiden" ut mèrste in trek ware.

Vlak vur `t bereike van de grens wir t`r un koffiestop gehaawe, waor `t gezelschap intusse hard aon toe was. De mèrste passezjiers moeste de blaos ok hoognoodig lèège en un bakske troos` ging t`r vervolges mi smaak in. Over `t algemeen ging da saame mi un paor sneeje brood, die van huis af ware meegenome.

Toen de inwendige mins zo weer aordig op peil was gebroch, wir de bus weer opgezoch en ging `t groote verwachtinge op Brussel aon.

De wèèrldtentoonstelling bleek inderdaod un iezend spiktaakel te zijn mi as groote blèkvanger ut meer dan honderd meeter hooge "Atomium", da bestond út neege groote bolle, die mi de lif of mi d'n roltrap bereikbaor ware. Da "Atomium" alleen al was un machtig en onvergèètelik gezich`. Mar d`r was nog veul meer te zien in de verschillende paviljoens, die dur un kwak laande ware opgetrokke en waarin ze op alle meugelike maniere reklaame makte vur al ut goeje, wa ze te bieje hadde.

De leeje van "Altijd Schik", die in de klompbeurt over `t algemeen nie zo veul gewend ware, keeke d`r èège dan ok de ooge út. De jongelui hadde eigelik meer belangstelling vur aandere dinge. Die intresseerde d`r èège vural vur de hapkes en nog meer vur de drankskes, die ze links en rechts kreege aongeebooje. `t Was hartje zomer, knap warm ok en daordeur ginge die gaotis drankskes d`r mi graagte in. Jammer alleen, da t`r weer ééntje bij was, die de wèelde nie kon verdraage en da was natuurlik Hanrie, ut Haagse sèrpènt. Hoewel Franske `m van te veure de pin goed op de neus ha gezet, kon t`ie z`n gemak nie haawe, toen t`ie eenmaal un stuk of wat pilskes en waarschijnlijk ok nog wel wa aander soort nattighèd ha ingenoome.

Utgerèekend in ut Duitse paviljoen ging ut fout. Duidelik èksprès lie" t`ie daor un glas op de vloer kepot valle en in plek van z`n èkskuuzes aon te bieje, ging t`ie de Duitse gas`heere en vrouwe midde in d`r gezich út staon te lache. Die vonde da vanzelfsprèekend "nich so sjeun", waorop Hanrie d`r onbeschof útgoojde, da die moffe nie zo`n groote bek moeste hebbe, want ze hadde de "krieg" toc ech` verloore. En om z`n schandaolige manier van doen nog is èkstra krach` bij te zette greep t`ie un glas van un taafeltje en smheet da ok kepot op de vloer.

Toen was de boot helemaal aon en `t was aon un paor aandere jonges van "Altijd Schik" te danke, da d`t niet kompleet ut de hand liep. "Kèk toch út stommeling", zeej Bart de Kneup, un steevige